

Guies de plataformes digitals

- Guia per a les persones treballadores de les plataformes digitals
- Guia de consum per fer servir plataformes digitals

01

Guies per usar en consciència les plataformes digitals

L'Ajuntament de Barcelona ha editat dues guies que faciliten el **consum** i el **treball** a les plataformes digitals d'economia col·laborativa.

Les guies serveixen per explicar el fenomen i actuar amb més seguretat a l'hora de contractar béns i serveis mitjançant plataformes digitals o d'oferir-los. Així com informen dels drets i deures de les persones que hi treballen.

Guia de consum per fer servir **plataformes digitals**

En primer lloc, la guia per a consumidores fa una disquisició entre una economia de plataforma i una **economia de plataforma col-laborativa**: la primera, simplement és aquella activitat empresarial que vehicula la transacció mitjançant una plataforma digital; la segona, és **col-laborativa** en el seu **funcionament**: o bé perquè l'**intercanvi** de productes i serveis és entre usuàries i/o perquè el **model de gestió és col-laboratiu**.

Oportunitats i perills de l'economia de plataforma

La guia pretén **potenciar** l'ús de l'**economia col-laborativa procomú** i en destaca les oportunitats:

- Millora econòmica per a les persones proveïdores i consumidores
- Millora ambiental, per l'ús col·lectiu de recursos materials
- Promoció d'una cultura de compartir
- Foment de l'autonomia personal i la creativitat
- Més dinamisme i pluralitat en l'economia

I també els **perills** que pot comportar l'ús de l'**economia de plataforma** si segueix certs paràmetres **tradicionals** del **capitalisme** més agressiu:

- Condicions laborals precàries o fiscalitat a la baixa
- Competència deslleial amb l'economia convencional
- Monetització d'intercanvis que podrien ser recíprocs o gratuïts
- Fer prevaler interessos particulars per davant de l'interès general

Drets i obligacions de les usuàries de les plataformes digitals

La Guia repassa els **drets de les persones usuàries d'aquestes plataformes**, especialment, de les consumidores, que podran i hauran de:

- Acceptar el tracte un cop oferent i consumidora s'hagin posat d'acord sobre el preu i el servei o producte
- Reclamar si el producte no té les característiques pactades

I en cas de que l'ofertent sigui **professional**:

- Rebre informació exhaustiva abans de l'intercanvi
- Desistir del tracte fins a 14 dies després de rebre la prestació
- Obtenir garantia de dos anys. Els sis primers mesos es considera que el defecte ja hi era quan el bé es va adquirir

Molt importants també són les obligacions de les persones usuàries:

Si sóc **oferent particular**:

- Compliré el contracte fet amb la destinatària
- Respondré de la bona qualitat i prestacions del bé o servei
- Compliré amb les obligacions fiscals derivades dels serveis rebuts per part de la plataforma que depenen del lloc on està establerta, del sector d'activitat i de si ets contribuent per IVA

Si sóc **oferent professional**:

- M'apliquen els mateixos deures que l'ofertent particular
- Facilitaré les dades d'identificació, localització i de contacte
- Estaré donat d'alta al cens d'empresaris (036) i a l'Impost d'Activitat Econòmica
- Compliré les obligacions tributàries pel que fa a comptabilitat i fiscalitat

Si només sóc **intermediari** (plataforma):

- Si es limita a allotjar ofertes (com ara **Wallapop**): Retirarà continguts il·lícits i denunciarà irregularitats, com ara productes falsificats o robats
- Si enllaça proactivament oferta i demanda (com ara **Airbnb**): Promourà que la transacció es dugui a terme amb diligència i retirarà continguts il·lícits (per exemple ofertes d'habitatges sense llicència)
- Si condiciona la transacció (per exemple **Uber**, que posa condicions sobre preus, formes de pagament, indumentària o tipus de cotxe): Esdevindrà responsable del compliment i de la qualitat de la prestació

Si sóc una **persona consumidora**:

- M'apliquen obligacions fiscals: pagar l'Impost de Transmissions Patrimonials, en el cas de venda d'un immoble o de certs béns mobles, com ara vehicles

Preguntes freqüents relacionades amb les economies de plataforma

La Guia també fa un repàs a dubtes molt freqüents en l'ús d'aquestes guies. En repassem les principals:

- **Sóc professional o particular?**

La Unió Europea esmenta la freqüència amb què es realitza la venda de productes i/o serveis, l'obtenció de lucre o el volum de negoci per definir si una persona que ven a través d'aquestes plataformes és professional o no. A Espanya encara no hi ha una definició al respecte.

- **Puc llogar el meu habitatge temporalment per ús turístic?**

A Barcelona, per llogar un habitatge per 31 dies o menys s'ha de tenir una llicència per activitat turística. Actualment a la ciutat pràcticament no es concedeixen noves llicències, per saturació d'allotjaments turístics. Si el lloguer és per més de 31 dies, a tot el territori està sotmès a la Llei d'Arrendaments Urbans. Pel que fa a llogar una habitació (homesharing), actualment està pendent d'aprovació un marc normatiu a nivell català que reguli aquesta activitat. El que sí que pots fer és intercanviar casa teva amb una altra persona o família, sense cap remuneració en cap sentit: prova Home Exchange, per exemple.

- **Puc llogar el meu cotxe?**

El pots compartir amb persones que facin el mateix trajecte que tu, a canvi de repartir-vos les despeses (**carpooling**). Plataformes que ho ofereixen són **compartir.org** o **BlaBlaCar**. També hi ha cooperatives de persones consumidores i usuàries, com **Som Mobilitat**, que tenen una flota de vehicles elèctrics per compartir i admeten que posis el teu cotxe a la seva disposició per tal que l'usin altres persones sòcies. També pots cedir el teu vehicle a canvi d'un preu. Seria un contracte de lloguer regulat pel dret civil. Ho pots fer, per exemple, a través de **SocialCar** o **Drivy**. En cap cas no pots conformar un servei de taxi o de lloguer amb conductor, ja que requereixen unes llicències específiques (de taxi o de VTC).

- **Puc reclamar si compro de segona mà?**

Sí, si el producte no té les característiques acordades. Ara bé, no pots reclamar a les plataformes que no intervinguin en les transaccions comercials (com ara **Wallapop**, **Vibbo** o **milanuncios**), ja que tota la responsabilitat del procés és de les persones usuàries.

Guia per a les persones treballadores de les plataformes digitals

Aquesta Guia es centra majoritàriament en recuperar els **drets** d'aquestes **persones treballadores**, donat que en la majoria de casos han enquadrat les treballadores en una categoria laboral, que de facto, no és real: parlem de falsos autònoms.

Una de les primeres explicacions que dona la Guia és donar a conèixer els diferents **règims laborals** i la confusió que s'ha generat al voltant de les repartidores d'aquestes plataformes.

Al mercat laboral, hi ha dues grans variants en la manera de treballar:

- **Treball assalariat**, sota la regulació del Règim General i amb les condicions acordades en un conveni col·lectiu.
- **Treball autònom**, sota la regulació del Règim Especial de Treballadors Autònoms.
- **Treball autònom amb dependència econòmica (TRADE)**. Correspon a persones que perceben almenys el 75% dels ingressos d'un sol client/a, però decidint igualment elles mateixes com dur a terme la feina.

La majoria de les plataformes digitals sostenen que les persones que els fan serveis són col·laboradores, i per això són autònomes, habitualment en la figura de **TRADE**.

Però en molts casos aquesta relació laboral no s'ajusta a dret i dona lloc a les **falses autònomes**: persones que presten serveis en les condicions pròpies del treball per compte d'altri, però que oficialment treballen per compte propi. Això significa menys aportacions econòmiques de les empreses i més responsabilitat per a les treballadores.

Com detectar si sóc un fals autònom?

- No em deixen negociar les condicions, com ara durada o preu
- M'obliguen a posar a disposició de l'empresa mitjans com vehicle o mòbil
- M'obliguen a treballar amb uniforme o material de l'empresa
- No puc decidir lliurement quan i quant treballa
- Rebo indicacions precises o puntuacions de com treballa
- Em demanen exclusivitat per a una plataforma

Precaucions que cal prendre si treballa per compte d'altri

• Què ha de constar al contracte laboral?

Comprova que hi apareguin, com a mínim, el tipus i la durada del contracte, el període de prova, la jornada laboral i com es distribueix, les vacances anuals, les condicions econòmiques i el grup professional o categoria del lloc de feina.

• Com puc saber quin conveni col·lectiu ?

El conveni col·lectiu pot ser de tot el sector d'activitat, o pot ser que l'empresa en tingui un de propi. Als contractes s'hi ha d'indicar a quin conveni s'acullen, però s'accepta posar-hi "de referència". Si és el teu cas, pots demanar quin és el conveni a l'empresa, o el pots buscar a tinuyl.com/cercador-de-convenis.

• Com sé si m'apliquen el conveni col·lectiu correcte, i què faig si no es compleixen les condicions laborals que estipula?

En aquestes qüestions et poden ajudar els delegats sindicals o el comitè d'empresa (si n'hi ha). També pots recórrer als sindicats, o reclamar judicialment o a Inspecció de Treball.

Gràcies per la vostra col·laboració!

barcelona.cat/economiasocial
barcelona.cat/consumresponsable
barcelonactiva.cat/dretslaborals
ajuntament.barcelona.cat/omic

**Ajuntament
de Barcelona**

